

שוב ירחמנו... ותשליך במצולות ים כל הטאותם

⑥ ואמר הדור האחרון בניכם
 אשר יקומו מאחריכם והגדלו אשר יבא מארץ רחוקה וראו את
 מצות הארץ ההוא ואת תחילתיה אשר חלה יהוה בה: גפריית ומלה
 שרפה כלי-ארצה לא תורע ולא תצמח ולא יעלה בה פלי עשב
 כמהפכת סדום ועמורה אדמה וצביים אשר הפך יהוה באפס ובחמתו:
 ואמרו כלי-הגלים עלימה עשה יהוה ככה לארץ הזאת מה חק
 האף הגדול הזה: ואמרו על אשר עובו את-ברית יהוה אלתי אבותם
 אשר ברית עמם בהוציא אותם מארץ מצרים: וכלו ובעדו אלהים
 אחרים וישתחוו להם אלהים אשר לא ידעום ולא חלק להם: ויחטאו
 אף יהוה בארץ ההוא להביא עליה את-פלי-הקללה הכתובה
 בספר הזה: ויהשם יהוה מעל אדמתם באף ובחמה ויבקצף גדול
 וישלכם אל-ארץ אחרת כיום הזה: הנסתר ליהוה אליהו
 והנקלל לנו ולבנינו עדי-עולם לעשות את-קל-דברי התורה
 הזאת: (ויקרא 23)

① ויהי דברי-הזהרה אלי לאמר: בראש דבר אל-בני-עמך ואמרת אל-בני
 אלהים ארץ כיי-אביא עליה תרב ולקחו עמי-הארץ איש אחד
 מקציהם ונתנו אותו להם לצפה: וראה את-התרב באה עלי-הארץ
 ותקע בשופר והתיר את-העם: ושמע השמע את-קול השופר
 ולא נהר ותבוא תרב ותקחה דמו בראשו יהיה: את קול השופר
 שמע ולא נהר דמו בו יהיה והוא נהר נפשו מלט: והצפה כיי
 ראה את-התרב באה ולא-תקע בשופר והעם לא-נהר ותבוא
 תרב ותקח מהם גפוש הוא בעונו וילקח ודמו מיד-הצפה
 אדרש:
 ואתה בראש צפה נחמיה לבית ישראל
 ושמעת מפיו דבר והזהרת אתם ממני: באמרי לרשע רשע מות תמות
 ולא דברת להוהיר רשע מדרכו הוא רשע בעונו מות ודמו מיד
 אבקש: ואתה כיי-הזהרת רשע מדרכו לשוב ממנה ולא-ישב מדרכו
 הוא בעונו מות ואתה נמשך הצלה: ואתה בראש צפה
 אמר אל-בית ישראל כן אמרתם לאמר כיי-פשענו וחסתתנו
 עלינו וכן אגחנו נמקים ואך נתה: אמר אלהים חיי-אני ונאם א
 אדני יהוה אם-יאחפץ פמות הרשע כי אם-ישוב רשע מדרכו ותה
 טובו טובו מדרכיכם הרעים וקמה-תמותו בית ישראל:

⑦ והיה כיי-באו עליך כלי-הדברים האלה
 הבדלה והקללה אשר נתתי לפניך והשבתי אלי-לבבך בכל-הגלים
 אשר הדיחך יהוה אלתיך שמה: ושבת עדי-יהוה אלתיך ושמעת
 בקלי ככל אשר-אנכי מצוה היום אתה ובניך בכל-לבבך ובכל-
 נפשך: ושב יהוה אלתיך את-שביתך ורוממך ושבת וקצרה מכל-
 העמים אשר הפצת יהוה אלתיך שמה: אם-יהיה נדחך בקצה
 השמים משם יקצרה יהוה אלתיך ומשם יקחה: והביא יהוה אלתיך
 אל-הארץ אשר-ירש אבותיך וירשתה ותיטבך והרבה מאבותיך:
 ומל יהוה אלתיך את-לבבך ואת-לבב ורעה לאתנה את-יהוה
 ואלתיך בכל-לבבך ובכל-נפשך למען מיד: ונמו יהוה אלתיך
 את כלי-האלות האלה עלי-אבותי ועל-שנאיה אשר רדקיה:
 (ויקרא 24)

② הנצור תמים פעלו. ישעיה אמר, דרשו הי בהמצאו (ישעיהו). ונוד
 אמר, דרשו הי וצו וגו' (חייא טו יא). קמה אמר, בקשו קניו תמיד (טו).
 ללמדך. שתקדוש-ברוך-הוא! ותבדך שמו, פעמים נראה ופעמים אינו
 נראה, פעמים שומע ופעמים אינו רוצה לשמוע, פעמים עונה ופעמים
 אינו עונה, פעמים נרש ופעמים אינו נרש, פעמים מצוי ופעמים
 אינו מצוי, פעמים קרוב ופעמים אינו קרוב. כיצד.
 וכתובה, ישא חי קניו אליה (במדב' כו).
 וכתוב אטר אמר, אשר לא-ישא קנים ובריי. עושה תשובה, נושא
 לו קנים, וכול לכל. סלמוד לומר, אליה ולא לאמה אחרת. שואמר, בקטי
 מרצה לך, ירושלים למען תושעי (ירמ' יד), אם עשו תשובה, ואם לאו,
 כי אם-תבקטי בנותר (סב ב כו). לך אמר ישעיה, דרשו הי בהמצאו, קראוהו
 בהיותו קרוב!
 (ויקרא 25)

וההבדל בין השלכה להדחה בני דברים. א) כי המסליך וזורק
 נעשה הדבר רחוק. ממנו. ב) שעיי השלכה יחלקל הדבר.
 ג) שמראה שאינו רוצה לדעת איהם תשכון, אבל המיזח
 דבר כל עח שדחה צריך להחזיקו אל הדבר, ועיי הדחה לא
 יחלקל הדבר.

③ יש א כו אל כבוד כ נושא עון י ועובר על פשע
 יל שארית נתלתו הלא החיך לעד אפו וכי
 תפץ תסר הוא: וישוב ורממו יתכבוש שונתו
 ותשליך במצולות ים כל תאחם: יתמן אמת
 לעיניך י תסר לאברהם י אשר נשבעת לאבותינו
 י שמי קדם: יא מן המצר קראתי י יה עניי כמרתב
 יה: ניי לי ר לא אירא הטה יעשה לי אדם: ויי לי
 בעוורי י ואני אראה כשנאי: השוב לחסות כיי מבטח
 באדם: השוב לחסות כיי סבטח בגדיבים:
 (ויקרא 26)

א) אתה יהוה לעולם משב כסאך לדר ודור: למה לנצח תשכן
 ונשכח כ מצובנו לארך ימים: השיבנו יהוה ואלך ונשוב חדש ימי
 כ כקדם: כי אם-מאס מאסתנו קצפת עלינו עדי-מאד:
 השיבנו יהוה אליך ונשובה חדש ימינו כקדם

④ ורא יהוה וינאץ
 ורא אסתירה פני מהם
 כי דור תהפכת הטה
 הם קנאוני בלא-אל (א)
 ואני אקניאם בלא-עם
 כיי-אש קדחה באפי-כ
 ותאכל ארץ ויבלה
 אספה עלימו רעות כ נאם האל
 מכעס בני ובנותי:
 אראה מה אחרתם
 בנים לא-אמן בם:
 כעסוני בהבליהם
 בני נבל אכעסם:
 ותיקד עדי-שאויל תחתית
 ותלהט מוסדי הרים:
 חצי אכלה-בם:
 (ויקרא 27)

כ) אם מאוס מאסתנו קצפת עלינו עד מאד. יארשיל אם
 מאיסה היא לית סבר ואם קציפה היא את סבר וכל
 מאן דכעיס סופיה לאיתרציא:

והאמר ציון עונבני יהוה ואדני שכתני: התשכח
 אשה עולה מרחם בן-כסנה גם-אלה תשכחנה ואנכי לא אשכחך:
 (ויקרא 28)

אמר הקב"ה כלום אשכח עולות אילים (ה) ופסרי רחמים שהקב"ה לפני במרבר אמרה לפני רכשע הואיל
 ואין שוכה לפני כמא כבודך שמה לא חשכתי לי מעשה העגל אמר לה גם אלה חשכונה אמרה לפני
 רכשע הואיל ויש שוכה לפני כמא כבודך שמה חשכתי לי מעשה סיני אמר לה יאנכי לא אשכחך
 והיינו דאיד אלעד אד אשעיא מצו דכתיב נם אלה חשכונה זה מעשה העגל ואנכי לא אשכחך זה
 מעשה סיני:

⑤ לכתובני בנים ארם לה אלהים
 בזמן שארם נהנים כנה בני ארם קדים
 בני ארם נהנים כנה בני ארם קדים
 קדים בני דבר ר' דודה רבי מאד אמר
 בן כך ובן כך ארם קדים בנים שנאמר
 ורע מעים בנים
 משוחזחם אמר וזהו כמקום אשר יאמר להם לא עמי ארם יאמר להם בני
 אל-ה

(י) בן אמרתם. לשיכר חין חסם
חפנים לשוכ. ככצורין חסם שלא חועיל לכס חסונה:

היא יאצקאל

14

אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל לפני
מי אחם ממחרין *מי ממחר אחכם אביכם שבשמים שנאמר וזרקתי עליכם חסם
מים טהורים וטהרתם ואומר *מקוה ישראל (ה') מה מקוה ממחר את הממאים, חסם
אף הקב"ה ממחר את ישראל:

סוף ג' יאצקאל

15

ויאמר יהוה אל משה לך אליהם וקדשם היום ומחר וקבסו
שמלתם: והיו נכנים ליום הקלשי כיון כיום השלשי ירד יהוה לעיני יא
כליהעם עלהר סיני: והגבלת אתהעם סביב לאמר השמרנו יב
לכם עלות בהר ונגע בקצוהו כליהעם בהר מות ימת: לא תגע יב
בו יד כייסקול יסקל או ירה ירה אם בהמה אם איש לא יתנה
במשך היבל המה יעלו בהר: וירד משה מן ההר אליהעם וקבסו יב
אתהעם וקבסו שמלתם:

כ"ג א"ר

16

ח יהודה אתה יודוך אחיה ידך בערף איביה: שמתה לך בני אביה:
ט גור ארניה יהודה מטורף בני עליה ברע רבץ כארניה וכלביא מי
י יקיימנו: לא יסור שכט מיהודה ומחזק מבין רגליו עד כייבא
שילו/עירו יא שילה ולו יקנת עמים: אקרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו כבס
סוהו יב כיון לבשו וברם ענבים סוהו: חקלילי עינים מיון ולבן ששנים
מחלב:

ט"ז א"ר

17

למנצח ממור לרוד:
כבוא אליו נתון הנביא אבנא
כאשר יבא אל בית שבע: חנני אלהים בחסדך בלב רחמים מתה ג
פשיעי: הרבה כפוני מעוני ומחטאתי טהרני: כייפשי אני ארע דה הרב
ומחטאתי נגדי תמיד: לך לכה וחסאתי והרע בעיניך עשימי ו
למען תצדק בדרךך תוצה כשפטך: הו כעון חוללתי ובחטאי ו
וחמתני אמי: הו אמת חסדך כטהות ובסחם חכמה תודיעני: ח
תחטאתי באוב ואטהר תכבסני ומשגל אלבין: תשמיעני ששון ט
ושמחה תגלגלני עצמות דכית: הסתר פניך מחטאי וכל עונתי מחה: יא
לב טהור בראלי אלהים ורוח נכון חדש בקרבי: אלי תשליכני יב
יד מלפניך ורוח קדשך אלי תחם ממני: השיבה לי ששון ישעך ורוח
טו נדיבה תחמכני: אלמדה פשעים דרכיך וחטאים אליך ישובו:
טז הצילני מדמים ואלהים אלהי תשובתי תרגן לשוני צדקתך:
יז אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך: כיון לא יתחפץ וכת ואמנה
יח עולה לא תרצה: ובתי אלהים רוח נשברה לבנישבר ונדכה
יט אלהים לא תבוה: היטיבה ברצונך את ציון תבנה חומות
כא רושלים: או תחפץ ובתי צדק עולה וכליל או יעלו על-
מזבחה פרים:

ה' א"ר נא

אל (יג)

תשליכני למאס בי ולעזבני אל המקריים:

ה' א"ר נא

18

19

יג. אל תשליכני וגו'. מצאת אותי בעבר ראוי ליעוד להיות שליח מפעלך
בתוך בני ישראל וכלל האנושות, אל תשליכני. ככלי אין חפץ בו ורוח
קדשך שנתת בי עד עתה למילוי יעוד זה, אל תחם ממני.

ה' א"ר נא

20

טו. אלמדה וגו'. או אוכל אני להשתמש אף בחטא קשה זה אשר בו
הושפתי וממנו התנשאתי מחדש בעורתך, למען יעודי הישע הללה, ע"י כך
שאלמדה פושעים דרכיך. אלמדם כי אף אדם שהגיע לשפל המדרגה,
יש בכוחו לזכות בחסדך וברצונך (השווה: דרכיך: שמות לג, יח, ו-ז).
וחטאים. לא רק חוטאים, אלא חטאים מועדים, שהחטא נעשה להם טבע
(על דרך גנב, סבל, תרש וכ"ו), גם אלה יכולים לשוב אליך.

ה' א"ר נא

21

שמע קולנו יהוה אלקינו, חוס ורחם עלינו.
וקבל ברחמים וברצון את תפלתנו.
השיבנו יהוה אליה ונשובה, חדש ימינו כקודם.
אל תשליכנו מלפניך, ורוח קדשך אל תחם ממנו.
אל תשליכנו לציף זקנה, ככלות פחננו אל תעזבנו.
אל תעזבנו יהוה אלקינו, אל תרחק ממנו.